

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 26. 6. 2026
COM(2026) 345 final

2026/0186 (NLE)

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382
predlžuje do 4. marca 2028**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Rada prijala 4. marca 2022 vykonávacie rozhodnutie 2022/382¹ a aktivovala smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 („smernica o dočasnej ochrane“)² pre určité kategórie³ osôb vysídlených 24. februára 2022 alebo neskôr v dôsledku vojenskej invázie ruských ozbrojených síl na Ukrajinu, ktorá sa v uvedený deň začala. Podľa článku 4 ods. 1 smernice o dočasnej ochrane trvá dočasná ochrana pôvodne jeden rok, pričom túto ochranu možno automaticky predĺžiť o šesť mesiacov, najdlhšie o jeden rok. Dočasná ochrana bola automaticky predĺžená o jeden rok do 4. marca 2024.

Podľa článku 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane môže Rada v prípade, že pretrvávajú dôvody na dočasnú ochranu, na návrh Komisie, ktorá tiež preskúma každú žiadosť členského štátu o predloženie návrhu Rade, kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť, že predĺži dočasnú ochranu až o jeden rok. Dočasná ochrana bola predĺžená o ďalšie obdobia jedného roka, najprv do 4. marca 2025⁴, potom do 4. marca 2026⁵ a neskôr do 4. marca 2027⁶.

Cieľ tohto návrhu je dvojaký: Po prvé, predĺžiť dočasnú ochranu zavedenú vykonávacím rozhodnutím Rady 2022/382 o ďalší rok. Následkom bude pokračovanie dočasnej ochrany vo vzťahu ku kategóriám osôb uvedeným vo vykonávacom rozhodnutí Rady 2022/382 v období od 5. marca 2027 do 4. marca 2028. Po druhé, cieľom návrhu je zosúladiť dočasnú ochranu s celkovou schopnosťou Ukrajiny brániť sa proti nezákonnej útočnej vojne Ruska. Preto sa navrhuje, aby sa dočasná ochrana spravidla neposkytovala osobám, ktoré opustia Ukrajinu odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia a ktoré nemôžu preukázať, že majú povolenie ukrajinských orgánov na opustenie Ukrajiny v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami.

¹ VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana.

² SMERNICA RADY 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov.

³ V článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/382 sa stanovuje, že dočasná ochrana sa vzťahuje na a) ukrajinských štátnych príslušníkov s pobytom na Ukrajine pred 24. februárom 2022; b) osoby bez štátnej príslušnosti a štátnych príslušníkov tretích krajín iných ako Ukrajina, na ktorých sa vzťahovala medzinárodná ochrana alebo rovnocenná vnútroštátna ochrana na Ukrajine pred 24. februárom 2022 a c) rodinných príslušníkov osôb uvedených v písmenách a) a b). Členské štáty uplatňujú toto rozhodnutie alebo primeranú ochranu podľa svojho vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o osoby bez štátnej príslušnosti a štátnych príslušníkov tretích krajín iných ako Ukrajina, ktorí môžu preukázať, že pred 24. februárom 2022 mali na Ukrajine oprávnený pobyt na základe platného povolenia na trvalý pobyt vydaného v súlade s ukrajinským právom, a ktorí sa nemôžu za bezpečných a stabilných podmienok vrátiť do svojej krajiny alebo regiónu pôvodu.

⁴ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (europa.eu).

⁵ [Vykonávacie rozhodnutie Rady \(EÚ\) 2024/1836 z 25. júna 2024, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím \(EÚ\) 2022/382 \(europa.eu\).](#)

⁶ [Vykonávacie rozhodnutie Rady \(EÚ\) 2025/1460 z 15. júla 2025, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím \(EÚ\) 2022/382 \(europa.eu\).](#)

Situácia, ktorá viedla k aktivácii dočasnej ochrany, pretrváva, a preto je potrebné jej ďalšie predĺženie.

K aprílu 2026 požívalo dočasnú ochranu v EÚ⁷ takmer 4,4 milióna osôb, ktoré boli vysídlené z Ukrajiny⁸, pričom približne 58 % tvoria ženy. Z hľadiska veku tvoria takmer 30 % celej skupiny maloleté osoby (dievčatá aj chlapci). Počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu v členských štátoch EÚ zostáva relatívne stabilný na úrovni približne 4,3 milióna s mierne stúpajúcim trendom (zo 4,21 milióna v apríli 2024 na 4,26 milióna v marci 2025 a 4,37 milióna v apríli 2026). Nemecko, Poľsko a Česko zostávajú členskými štátmi, v ktorých sa nachádza najvyšší počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu (takmer 1,28 milióna v Nemecku, približne 970 000 v Poľsku a viac ako 380 000 v Česku). Od aktivácie smernice o dočasnej ochrane vyvinuli členské štáty značné úsilie na podporu osôb vysídlených z Ukrajiny, aby im uľahčili integráciu do hostiteľskej spoločnosti, vrátane systémov vzdelávania a odbornej prípravy, a na trh práce. Neprestajné úsilie vynakladali aj v oblasti zvýšenia prijímacej kapacity a plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí. Reakcia EÚ na ruskú agresiu voči Ukrajine sa naďalej vyznačuje silným prvkom solidarity, v prvom rade voči Ukrajine a jej obyvateľom, o čom svedčí úsilie členských štátov a ich občanov prijímajúcich vysídlené osoby, a takisto medzi členskými štátmi navzájom.

Okrem toho, že sa osobám požívajúcim dočasnú ochranu poskytuje prístup k súboru harmonizovaných práv, aktiváciou smernice o dočasnej ochrane sa naďalej znižuje riziko, že by azylové systémy členských štátov nedokázali spracovať prílev osôb bez toho, aby to malo nepriaznivý vplyv na ich efektívne fungovanie. V období od februára 2022 do marca 2026 podali ukrajinskí štátni príslušníci v EÚ 94 390 žiadostí o medzinárodnú ochranu (v porovnaní so 75 850 žiadosťami v období od februára 2022 do marca 2025). V období od januára do marca 2026 sa počet žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných ukrajinskými štátnymi príslušníkmi znížil o 57 % v porovnaní s obdobím január až marec 2025, pričom Francúzsko a Poľsko boli dvoma hlavnými prijímajúcimi krajiny týchto žiadostí. Obmedzené celkové počty však naďalej ukazujú, že dočasná ochrana splnila svoj účel, ktorým bolo okrem iného zabrániť preťaženiu azylových systémov členských štátov.

Podľa prieskumu Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) z júla 2025⁹ zameraného na monitorovanie zámerov podiel vysídlených osôb, ktoré sa v budúcnosti plánujú vrátiť na Ukrajinu alebo v to dúfajú, v porovnaní so šiestimi mesiacmi predtým klesol (zo 65 % v období januára až február 2024 na 61 % v období júl až august 2024); zatiaľ čo podiel osôb, ktoré sa ešte nerozhodli v súvislosti s návratom, stúpol (z 24 % na 27 %), stúpol aj počet osôb, ktoré uviedli, že nemajú nádej na návrat (z 11 % na 12 %). Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) uviedla¹⁰, že veľká väčšina respondentov (70 %) má v úmysle vrátiť sa na Ukrajinu, keď a ak to bude bezpečné.

Okrem toho sa podľa prieskumu¹¹ Agentúry Európskej únie pre azyl (EUAA) približne pätina respondentov rozhodla, že sa na Ukrajinu nevráti, zatiaľ čo 22 % sa prikláňalo k tomu, že sa

⁷ Pokiaľ nie je uvedené inak, všetky údaje o dočasnej a medzinárodnej ochrane pochádzajú z Eurostatu (databáza – Eurostat).

⁸ Viac ako 4,54 milióna vrátane členských štátov EÚ, Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska.

⁹ [Policy brief Forecasting Refugee Return to Ukraine amid ongoing war and uncertainty](#) (Stručný prehľad politiky: Prognóza návratu utečencov na Ukrajinu v kontexte pretrvávajúcej vojny a neistoty).

¹⁰ *Ukraine Regional Response: Needs, Intentions, and Border Crossings | Displacement Tracking Matrix* (Regionálna odpoveď Ukrajiny: potreby, zámery a prekračovanie hraníc – matica na sledovanie vysídľovania).

¹¹ *Ad Hoc Report: Situation in Ukraine and Displacement to the EU+: Trends, Drivers and Future Prospects (September 2025)*. [Správa ad hoc: Situácia na Ukrajine a presídľovanie do krajín EÚ+: Trendy, faktory a vyhliadky do budúcnosti (september 2025)].

nevráti, a 31 % bolo nerozhodných. Naopak, v roku 2025 bolo odhodlaných vrátiť sa len 14 % respondentov a 13 % sa k návratu prikláňalo. Podiel tých, ktorí boli odhodlaní nevrátiť sa, sa v priebehu času postupne zvyšoval z 5 % na 12 % a neskôr na 20 %. Naopak, podiel tých, ktorí sa prikláňajú k tomu, že sa nevrátia, stúpol z 12 % na 15 % a následne na 22 %.

Tieto prieskumy potvrdzujú, že väčšina osôb vysídlených z Ukrajiny sa domnieva, že sa na Ukrajinu stále nemôže vrátiť za bezpečných a stabilných podmienok.

Ruská útočná vojna na Ukrajine stále nestráca na intenzite. Rusko sa naďalej zámerne a systematicky zameriava na civilnú infraštruktúru a obývané oblasti. Podľa misie OSN na monitorovanie ľudských práv na Ukrajine sa počet civilných obetí v máji 2026 zvýšil o 93 % v porovnaní s rovnakým mesiacom v roku 2025. Tento fakt poukazuje na výraznú eskaláciu a zdôrazňuje, že vojna si neustále vyberá daň na civilnom obyvateľstve.

Nepredvídateľné letecké a dronové útoky zo strany ruských síl naďalej predstavujú vážnu hrozbu v celej krajine, pričom zasahujú regióny ďaleko za frontovou líniou. Tieto útoky poukazujú na široký geografický záber a nevyberaný charakter prebiehajúcej agresie. Letecké útoky výrazne obmedzili prístup k spoľahlivému zásobovaniu elektrinou, kúrením a vodou, a koncom roka 2025 boli milióny ľudí postihnuté opakovanými dlhotrvajúcimi výpadkami elektrickej energie.

Podľa odhadov Medzinárodnej organizácie pre migráciu je k decembru 2025 na Ukrajine 3 712 000 vnútorne vysídlených osôb¹². Tri štvrtiny (71 %) z nich sú vysídlené už viac ako dva roky a 82 % viac ako rok. Podiel vnútorne vysídlených osôb, ktoré sú vysídlené už viac ako dva roky, bol najvyšší medzi vnútorne vysídlenými osobami, ktoré mali pobyt na západe krajiny. Podľa informácií uvedených v piatej správe o rýchlom posúdení škôd a potrieb (RDNA5)¹³ zaregistrovalo ministerstvo sociálnej politiky v decembri 2025 oficiálne 4 618 666 osôb ako vnútorne vysídlené osoby. Bolo uvedené, že v roku 2025 sa ďalej prehĺbovala chudoba. Následky vojny sú naďalej nerovnomerné, pričom najviac ich pociťujú ženy, a to aj v oblasti zamestnania a kritických potrieb domácností, osoby so zdravotným postihnutím, deti a mládež, vnútorne vysídlené osoby a staršie osoby. Bolo zabitých viac ako 15 000 ľudí, viac ako 40 600 bolo zranených a milióny ľudí prišli o svoje domovy.

Podľa odhadov Úradu OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) z januára 2026 bude na Ukrajine potrebovať naliehavú humanitárnu pomoc približne 10,8 milióna ľudí¹⁴.

Nestabilita v kombinácii so zložitou humanitárnou situáciou na Ukrajine by takisto mohla spôsobiť ďalšie hromadné príchody do Únie, čo by viedlo k potrebe poskytnúť ochranu dodatočnému počtu vysídlených osôb.

Súčasná neistota a nestálosť na Ukrajine neumožňujú ukončiť dočasnú ochranu pre osoby požívajúce dočasnú ochranu, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v členských štátoch EÚ, a pre tých, ktorí by mohli byť stále v núdzi. Týmto osobám musí byť v Únii naďalej poskytovaná ochrana. Rovnako platí, že ak by sa dočasná ochrana skončila čoskoro a všetky tieto osoby by požiadali o medzinárodnú ochranu súčasne, riziko z hľadiska efektívneho fungovania vnútroštátnych azylových systémov by bolo stále prítomné.

¹² [Ukraine internal displacement report, General population survey, Round 22, January 2026](#) (Správa o vnútornom vysídľovaní na Ukrajine, 22. kolo prieskumu celkovej populácie, január 2026).

¹³ *Ukraine - Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5)* [Ukrajina – piate rýchle posúdenie škôd a potrieb (RDNA5)]: február 2022 – december 2025.

¹⁴ *Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2026 (January 2026) [EN/UK]*. [Plán humanitárnych potrieb a reakcie pre Ukrajinu na rok 2026 (január 2026)].

Vzhľadom na uvedený vývoj sa Komisia domnieva, že dôvody na dočasnú ochranu momentálne pretrvávajú, a preto by sa mala dočasná ochrana predĺžiť ako nevyhnutná a primeraná reakcia na súčasnú situáciu. Predĺženie o ďalší rok, t. j. na obdobie od 5. marca 2027 do 4. marca 2028 by sa v súlade s článkom 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane malo prijať čo najskôr. Cieľom je zabezpečiť, aby osoby, ktoré boli vysídlené z Ukrajiny a ktoré sa nachádzajú v členských štátoch EÚ, mali za súčasných okolností čo najväčšiu stabilitu a perspektívu.

Je to v súlade so záväzkom Únie, ktorým je poskytovať Ukrajine a jej ľudu podporu tak dlho, ako to bude potrebné, a s jej podporou komplexného, spravodlivého a trvalého mieru založeného na zásadách Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva. Ak okolnosti, ktoré viedli k aktivácii smernice o dočasnej ochrane, zaniknú pred 4. marcom 2028, Európska komisia môže v takom prípade predložiť Rade návrh podľa článku 6 smernice o dočasnej ochrane. Na základe tohto ustanovenia môže Rada dočasnú ochranu ukončiť rozhodnutím prijatým kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, ktorá musí tiež preskúmať každú žiadosť členského štátu, aby predložila návrh Rade. Takéto rozhodnutie Rady by muselo byť založené na preukázaní skutočnosti, že situácia v krajine pôvodu umožňuje bezpečný a trvalý návrat osôb, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana, pri náležitom rešpektovaní ľudských práv, základných práv a slobôd a záväzkov členských štátov týkajúcich sa zákazu vyhodenia alebo vrátenia (*non-refoulement*).

Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť včas podniknúť potrebné administratívne a právne kroky (ako je obnovenie povolení na pobyt) s cieľom pripraviť sa na predĺženie dočasnej ochrany.

Ďalšie predĺženie dočasnej ochrany by nemalo oslabiť legitímnu celkovú schopnosť Ukrajiny brániť sa.

Európska rada viackrát dôsledne zdôraznila podporu Únie Ukrajine a opätovne potvrdila svoju nepretržitú, pevnú a neochvejnú podporu nezávislosti, suverenity a územnej celistvosti Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, ako aj záväzok Únie naďalej poskytovať, v koordinácii s podobne zmýšľajúcimi partnermi a spojencami, komplexnú politickú, finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu Ukrajine a jej obyvateľom. Európska rada podporila komplexný, spravodlivý a trvalý mier na Ukrajine založený na zásadách Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva a podložený pevnými a dôveryhodnými bezpečnostnými zárukami pre Ukrajinu, pričom zdôraznila, že je kľúčové zabezpečiť, aby Ukrajina disponovala rozpočtovými a vojenskými prostriedkami na to, aby mohla naďalej uplatňovať svoje prirodzené právo na sebaobranu a čeliť ruskej agresii a odstrašovať ju.

V rámci reakcie Únie na krízu bola zavedená dočasná ochrana. Dočasná ochrana však nie je absolútna. Ide o postup výnimočného charakteru, ktorý sa môže vzťahovať na konkrétne skupiny osôb uvedené v rozhodnutí Rady v súlade s článkom 5 smernice. V smernici sa zároveň stanovuje možnosť vylúčiť osoby z dočasnej ochrany na základe vymedzených objektívnych kritérií.

V tejto súvislosti by sa mali v plnej miere zohľadniť vojenské potreby Ukrajiny na obranu proti nezákonnej útočnej vojne Ruska, a to najmä branná povinnosť, ako ju Ukrajina legitímne vymedzila vo svojom právnom poriadku, pričom by sa zároveň mala poskytovať plná podpora osobám vysídleným z Ukrajiny prostredníctvom dočasnej ochrany. Je preto nevyhnutné, aby Únia uplatňovala dočasnú ochranu spôsobom, ktorým sa zabezpečí, že Ukrajina bude celkovo schopná čo najlepšie sa brániť proti nezákonnej útočnej vojne Ruska a slobodne rozhodovať o organizácii svojich obranných síl.

Preto hoci ochrana vysídlených osôb z Ukrajiny, ktorí potrebujú ochranu, naďalej zostáva prioritou, sa dočasná ochrana spravidla nemá poskytovať osobám, ktoré opustia Ukrajinu odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia a ktoré nemôžu národným orgánom preukázať, že majú povolenie ukrajinských orgánov na opustenie Ukrajiny v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami.

Jedným z dôvodov na aktiváciu dočasnej ochrany bolo zachovanie azylového systému členských štátov obmedzením formalít na minimum v situácii hromadného príchodu vysídlených osôb. Je dôležité zachovať systém dočasnej ochrany, ktorý je jednoduchý na uplatňovanie a ktorý umožňuje rýchle overenie osôb oprávnených opustiť Ukrajinu v súlade s ich vojenskými povinnosťami. V tejto súvislosti napríklad ukrajinské orgány vyvíjajú špecializovanú aplikáciu Reserv+, ktorá by umožňovala sťahovanie a tlač dokumentov oslobodzujúcich od vojenskej povinnosti.

S cieľom zabezpečiť právnu istotu by sa overovanie týchto požiadaviek malo vzťahovať iba na novoprichádzajúcich, ktorí žiadajú o dočasnú ochranu, a to od nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia. Mnohé vysídlené osoby, ktoré využili dočasnú ochranu, sú už niekoľko rokov v EÚ a integrovali sa do hostiteľskej spoločnosti tým, že sa naučili jazyk, našli si zamestnanie a začali sa vzdelávať. Je preto vhodné, aby sa u týchto osôb zachovalo postavenie dočasnej ochrany a z neho vyplývajúce práva.

Komisia pripomína, že zo smernice o dočasnej ochrane vyplýva, že osoba môže požívať práva spojené s týmto postavením len v jednom členskom štáte naraz; preto by členské štáty mali žiadosti o povolenie na pobyt podané na základe článku 8 ods. 1 smernice 2001/55 zamietnuť, ak je zrejmé, že dotknutá osoba na tomto základe získala povolenie na pobyt už v inom členskom štáte, a preto požíva práva spojené s dočasnou ochranou v ňom [pozri v tejto súvislosti bod 30 rozsudku Súdneho dvora (desiata komora), vec C-753/23 [Krasiliva], 27. februára 2025].

Na tento účel, ako sa pripomína aj v odporúčaní Rady týkajúcom sa koordinovaného prístupu k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany¹⁵, je naďalej dôležité pravidelne nahrávať údaje na platformu dočasnej ochrany vrátane údajov o neaktívnych registráciách, a v prípade potreby vykonávať rýchle následné opatrenia v prípade dvojitej registrácie.

Potreba ďalšieho poskytovania ochrany spolu s možnosťou, aby si osoby požívajúce dočasnú ochranu zvolili členský štát, v ktorom ju budú požívať, mala vplyv na prijímacie systémy členských štátov, najmä tých, ktoré prijímajú veľký počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu, pričom sa musia súčasne vyrovnávať s veľkým počtom žiadateľov o medzinárodnú ochranu alebo s nedostatkom ubytovania. V tejto súvislosti je dôležité naďalej pracovať na tom, aby bolo úsilie, ktoré členské štáty vynakladajú, viac vyvážené. Prioritou zostáva zabezpečenie sebestačnosti vysídlených osôb a ich prechod na dlhodobé ubytovanie z prijímacích systémov.

Okrem toho by členské štáty mali súbežne s predĺžením dočasnej ochrany v súlade s týmto navrhovaným rozhodnutím Rady prioritne zintenzívniť vykonávanie odporúčania Rady týkajúceho sa koordinovaného prístupu k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany a zavádzať dlhodobé a udržateľné riešenia. Členské štáty by sa mali zamerať najmä na prechod osôb požívajúcich dočasnú ochranu na iné právne postavenie, ako aj na podporu dobrovoľného návratu a udržateľnej reintegrácie na území Ukrajiny, keď to situácia dovoľí.

¹⁵ [Odporúčanie Rady zo 16. septembra 2025 týkajúce sa koordinovaného prístupu k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany vysídlených osôb z Ukrajiny.](#)

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je plne v súlade s *acquis* EÚ v oblasti azylu, keďže smernica o dočasnej ochrane je neoddeliteľnou súčasťou spoločného európskeho azylového systému a jej uplatnenie bolo plánované pre mimoriadnu situáciu hromadného prílevu vysídlených osôb, k čomu momentálne stále dochádza v dôsledku komplexnej vojenskej invázie Ruska na Ukrajinu. Návrh je takisto plne v súlade s cieľom Európskej únie, ktorým je vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvorený pre tých, ktorí sú okolnosťami donútení oprávnené hľadať ochranu v Európskej únii.

Prvky návrhu sú takisto v súlade s právnymi aktmi, ktoré tvoria pakt o migrácii a azyle a ktoré boli prijaté v máji 2024 a uplatňovať sa začali v júni 2026. Parlament a Rada sa dohodli, že smernica o dočasnej ochrane bude naďalej súčasťou súboru nástrojov, ktoré má EÚ k dispozícii pre situácie hromadných príchodov. Smernica o dočasnej ochrane sa osvedčila ako základný nástroj na poskytovanie okamžitej ochrany v EÚ. V tejto fáze zostáva najvhodnejším nástrojom na riešenie vysídľovania spôsobeného ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je plne v súlade s potrebou umožniť členským štátom, aby prípadné žiadosti o medzinárodnú ochranu vybavovali riadnym spôsobom bez toho, aby sa ich azylové systémy preťažili, a naďalej poskytovali potrebné opatrenia v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny, ktoré by zabránili preťaženiu azylových systémov členských štátov. Je tiež v súlade s vonkajšou činnosťou Únie. Tento návrh je takisto v súlade s reštriktívnymi opatreniami EÚ a ďalšími krokmi prijatými aj v reakcii na ruskú agresiu voči Ukrajine. Tento návrh je súčasťou komplexného súboru opatrení, ktorými EÚ reaguje na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom návrhu je článok 4 ods. 2 smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb, berúc do úvahy, že dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú. V uvedenom ustanovení sa uvádza, že ak pretrvávajú dôvody na dočasnú ochranu, Rada môže kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie rozhodnúť o predĺžení tejto dočasnej ochrany najviac o jeden rok.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Hlava V ZFEÚ pod názvom Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prenáša určité právomoci v týchto záležitostiach na Európsku úniu. Tieto právomoci sa musia vykonávať v súlade s článkom 5 Zmluvy o Európskej únii, teda len vtedy a do tej miery, pokiaľ ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu uspokojivo dosiahnuť samotné členské štáty, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie.

Situácia na Ukrajine v dôsledku ruskej útočnej vojny má naďalej vplyv na EÚ ako celok. Európska únia na ňu reagovala bezprecedentne a jednotne. Z toho vyplýva, že si to stále vyžaduje riešenia na úrovni EÚ a podporu zo strany EÚ, ako aj silnú koordináciu na úrovni EÚ, keďže je neustále potrebné, aby všetky členské štáty účinne reagovali na situáciu spoločne a aby zabezpečili uplatňovanie rovnakých štandardov a harmonizovaného súboru

práv v celej Únii pre takmer 4,4 milióna osôb, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v Únii. Okrem existujúceho hromadného prílevu, ktorý pretrváva, nemožno vylúčiť ďalšie príchody veľkého počtu osôb z dôvodu pretrvávajúcej nestálosti situácie na Ukrajine. Je zrejmé, že opatreniami, ktoré prijímajú jednotlivé členské štáty, nemožno uspokojivo naplniť potrebu spoločného prístupu EÚ k tomu, čo jednoznačne predstavuje výzvu spoločnú pre celú EÚ.

Takýto spoločný prístup nie je možné uspokojivo dosiahnuť jednotlivo na úrovni členských štátov a vzhľadom na rozsah a účinky tohto navrhovaného vykonávacieho rozhodnutia Rady ho možno lepšie dosiahnuť a koordinovať na úrovni Únie, ako takisto uviedli samotné členské štáty. Únia preto musí konať a môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

Dočasná ochrana je proces výnimočného a okamžitého charakteru, pri ktorom sú práva v rámci celej Únie zosúladené. V rámci vnútroštátneho práva neexistuje žiadny postup podávania žiadostí o dočasnú ochranu alebo primeranú ochranu. Dotknutá osoba, ktorá kontaktuje orgány s cieľom využiť práva spojené s dočasnou ochranou alebo primeranou ochranou, musí len preukázať svoju štátnu príslušnosť, postavenie osoby s medzinárodnou ochranou alebo rovnocennou ochranou, pobyt na Ukrajine alebo prípadne rodinnú väzbu. Právo na dočasnú ochranu je okamžité, nie je však absolútne, ako vyplýva z viacerých ustanovení smernice o dočasnej ochrane. Je preto vhodné stanoviť na úrovni Únie spoločnú požiadavku na overovanie, ktorou sa zabezpečí, aby členské štáty pri posudzovaní nových žiadostí o uplatnenie práv spojených s dočasnou ochranou postupovali koordinovane, čím sa zabráni roztrieštenosti a zachová sa integrita režimu dočasnej ochrany.

S cieľom zabezpečiť proces, ktorým sa obmedzia formality na minimum a nezvýši sa administratívna záťaž národných orgánov, by sa overenie, ak to ukrajinské právo umožňuje, že príslušným osobám bolo ukrajinskými orgánmi udelené povolenie potvrdzujúce, že opúšťajú Ukrajinu v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami, malo považovať za dostatočný dôkaz na preukázanie nároku na dočasnú ochranu.

- **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii sa v navrhovanom vykonávacom rozhodnutí Rady stanovuje predĺženie dočasnej ochrany na obmedzené obdobie, t. j. o jeden rok pre konkrétnu skupinu osôb, na ktorú sa už vzťahuje.

Navrhované opatrenie je obmedzené na to, čo je nevyhnutné vzhľadom na rozsah a závažnosť situácie na Ukrajine, v dôsledku čoho sa približne 4,4 milióna vysídlených osôb, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v členských štátoch EÚ, nemôže vrátiť na Ukrajinu za bezpečných a stabilných podmienok. Toto predĺženie navyše predstavuje aj primeranú reakciu vzhľadom na súčasnú situáciu, keďže dočasná ochrana zabezpečila, aby azylový systém členských štátov nebol preťažený z dôvodu značného počtu žiadostí od osôb prichádzajúcich do členských štátov EÚ.

Požiadavka overiť, či príslušným osobám bolo ukrajinskými orgánmi udelené povolenie potvrdzujúce, že opúšťajú Ukrajinu v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami, je primeraná. Je obmedzená na to, čo je absolútne nevyhnutné, aby sa zabránilo tomu, že pretrvávajúca potreba poskytovať dočasnú ochranu oslabí celkovú schopnosť Ukrajiny brániť sa vzhľadom na jej meniace sa vojenské potreby. Je oprávnené, aby Ukrajina vo svojom

právnym poriadku stanovila brannú povinnosť vrátane výnimiek z nej, ktoré bránia jasne vymedzeným skupinám v opustení Ukrajiny¹⁶.

Overenie, či daná osoba môže opustiť Ukrajinu bez porušenia vojenských povinností, je koncipované ako preventívne opatrenie zamerané na budúce žiadosti. Jeho cieľom je nájsť primeranú rovnováhu medzi potrebou zohľadniť obranné potreby Ukrajiny a potrebou právnej istoty a zachovania práv a oprávnených očakávaní osôb, ktoré už v Únii požívajú ochranu.

Overenie tejto požiadavky navyše nemá vplyv na rozhodovacie právomoci orgánov v konkrétnom prípade, ani na právo akejkoľvek osoby požiadať o medzinárodnú ochranu v Únii. Hoci právo osôb prichádzajúcich z Ukrajiny požiadať o azyl by ako také zostalo nedotknuté, odmietnutie vojenskej služby samo osebe nie je platným dôvodom na udelenie medzinárodnej ochrany – pozri v tejto súvislosti Praktickú príručku EUAA o politických názoroch.

- **Výber nástroja**

V článku 4 ods. 2 smernice o dočasnej ochrane sa vyžaduje, aby sa dočasná ochrana predĺžila až o jeden rok vykonávacím rozhodnutím Rady, ak dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Tvorba politík založená na faktoch**

Sieť EÚ pre koncepciu pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie so zameraním na Ukrajinu a platforma solidarity „Ukrajina“¹⁷ pokračujú vo svojej činnosti s cieľom zabezpečiť spoločné situačné povedomie o migračných dôsledkoch ruskej komplexnej vojenskej invázie na Ukrajinu a pripravenosť EÚ a členských štátov a ich koordinovanú reakciu na krízu prostredníctvom pravidelných výmen. V tejto súvislosti sa na oboch fórach diskutovalo o zvýšení celkovej pripravenosti na úrovni EÚ vrátane plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí. Neustále sa zhromažďujú informácie a údaje o súčasnej situácii a o pohybe osôb. V rámci platformy na registráciu dočasnej ochrany prebieha medzi stranami neustále *ad-hoc* diskusia o tom, ako lepšie zabezpečiť riadnu výmenu informácií o osobách požívajúcich dočasnú ochranu a primeranú ochranu, ktorá je k dispozícii podľa vnútroštátneho práva v rámci členských štátov, a zároveň odhaľovať duplicitné registrácie v rámci toho istého členského štátu a medzi členskými štátmi EÚ. Vzhľadom na značný počet vysídlených detí a mladých ľudí sa v tomto úsilí čoraz viac prihliada na údaje o integrácii do systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

V priebehu uplynulých mesiacov Európska komisia pravidelne komunikovala so svojimi ukrajinskými partnermi o tom, ako zosúladiť ochranu ukrajinského obyvateľstva s obrannými potrebami krajiny.

¹⁶ Podľa ukrajinských zákonov nemajú ukrajinskí muži vo veku brannej povinnosti (25 – 60 rokov) a ukrajinskí muži zaradení do záložného zoznamu (23 – 25 rokov) povolenie opustiť Ukrajinu. Ukrajinskí muži vo veku 18 – 22 rokov môžu po uvoľnení ukrajinského vojenského zákona z augusta 2025 opustiť Ukrajinu, s výnimkou tých mužov (a žien), ktorí (ktoré) sa dobrovoľne rozhodli vstúpiť do ozbrojených síl.

¹⁷ Komisia zriadila platformu s cieľom koordinovať operačnú reakciu medzi členskými štátmi podľa článku 3 ods. 2 rozhodnutia Rady 2022/382. Okrem iného zhromažďuje informácie a skúma potreby identifikované v členských štátoch a koordinuje nadväzujúce operačné opatrenia v reakcii na tieto potreby.

Situáciu na Ukrajine navyše pravidelne posudzuje Európska komisia, organizácie, ako je Svetová banka a Organizácia Spojených národov, ako aj ukrajinská vláda. Svetová banka uverejňuje správy o rýchlom posúdení škôd a potrieb Ukrajiny¹⁸.

Od vypuknutia vojny sa Medzinárodná organizácia pre migráciu zasadzuje za to, aby sprostredkovala lepší obraz o situácii vysídlených osôb a aby sledovala vnútorné vysídľovanie na Ukrajine a toky mobility, pričom okrem toho prostredníctvom prieskumov monitoruje zámery osôb utekajúcich pred vojnou a osôb prekračujúcich hranice späť na Ukrajinu a hodnotí podmienky návratu. UNHCR pravidelne uverejňuje informácie o zámeroch a perspektívach (aj vnútorne) vysídlených osôb z Ukrajiny. Z prieskumov a dokumentov uvedených medzinárodných organizácií vyplýva, že súčasná situácia je stále nestabilná a neistá, a preto neumožňuje návrat za bezpečných a stabilných podmienok. UNHCR odhaduje, že k februáru 2026 je na celom svete registrovaných 5,9 milióna osôb utekajúcich z Ukrajiny¹⁹.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami, získavanie a využívanie expertízy**

Na účely zhromaždenia informácií založených na dôkazoch Komisia prostredníctvom siete pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie a platformy solidarity pravidelne konzultovala s orgánmi členských štátov, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a príslušnými agentúrami EÚ, ukrajinskými orgánmi a medzinárodnými organizáciami, pričom udržiavala výmeny s mimovládnyimi organizáciami a organizáciami občianskej spoločnosti.

Komisia v spolupráci s rotujúcimi predsedníctvami Rady Európskej únie viedla s členskými štátmi konzultácie o budúcnosti dočasnej ochrany po marci 2027 na úrovni ministrov, ako aj v rámci série zasadnutí v marci a máji 2026 v strategickom výbore Rady pre prístahovateľstvo, hranice a azyl (SCIFA) a s radcami pre oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí, kde členské štáty zdôraznili potrebu čo najskôr predĺžiť dočasnú ochranu o ďalší rok, a zachovať tak spoločnú európsku reakciu.

Na poslednom zasadnutí výboru SCIFA v apríli 2026 členské štáty uznali, že súčasná nestabilná situácia neumožňuje ukončenie dočasnej ochrany. Členské štáty takisto diskutovali o možných nových spôsoboch uplatňovania dočasnej ochrany s cieľom lepšie zohľadniť meniacu sa situáciu a zosúladiť dočasnú ochranu s meniacimi sa obrannými potrebami Ukrajiny. Na poslednom zasadnutí poradcov pre oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí, ktoré sa konalo v máji 2026, členské štáty diskutovali o možnostiach nových spôsobov týkajúcich sa rozsahu dočasnej ochrany, pričom zdôraznili potrebu jednoduchého podania žiadosti a čo najrýchlejšieho prijatia rozhodnutia.

V rámci platformy solidarity prebiehali súbežné a doplnkové diskusie, v ktorých väčšina členských štátov vyjadrila potrebu predĺžiť dočasnú ochranu o ďalší rok, aby bola zachovaná spoločná európska reakcia, aby boli osobám požívajúcim dočasnú ochranu poskytnuté jasné informácie a aby mohli členské štáty vykonať potrebné administratívne a právne opatrenia na vnútroštátnej úrovni (napríklad obnovenie povolení na pobyt). Členské štáty zároveň vyjadrili potrebu zachovať jednoduchý administratívny postup pri posudzovaní nároku na dočasnú ochranu a potrebu zabrániť preťaženiu azylových systémov. Ministri vnútra na neformálnom zasadnutí Rady pre vnútorné veci, ktoré sa konalo 4. júna, vyjadrili aj celkovú podporu

¹⁸ World Bank Group, "Ukraine Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5) (February 2022 – December 2025) [Skupina Svetovej banky, Ukrajina – Piate rýchle posúdenie škôd a potrieb (RDNA5) (február 2022 – december 2025)].

¹⁹ Ukraine Refugee Situation (Situácia ukrajinských utečencov).

ďalšiemu predĺženiu dočasnej ochrany o jeden rok a zváženiu úprav, ktorými by sa plne zohľadnili meniace sa obranné potreby Ukrajiny.

Komisia takisto udržiavala pravidelné kontakty s ukrajinskými orgánmi, aby získala informácie o situácii na mieste. Okrem toho v súlade s článkom 3 smernice o dočasnej ochrane prebiehali konzultácie medzi Komisiou a UNHCR, ktorý situáciu posudzoval a poskytol relevantné informácie a vykonával prieskumy o zámeroch vysídlených osôb.

- **Základné práva**

Tento návrh rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré sú uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, ako aj záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov v znení Newyorského protokolu z 31. januára 1967.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine boli potreby financovania spojené s uplatňovaním smernice o dočasnej ochrane zahrnuté do rozpočtu existujúcich nástrojov financovania EÚ na obdobie 2014 – 2020 a 2021 – 2027, najmä v rámci príslušnej politiky vnútorných záležitostí a politiky súdržnosti²⁰.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 1 sa stanovuje predĺženie dočasnej ochrany o jeden rok (od 5. marca 2027 do 4. marca 2028) pre vysídlené osoby uvedené v článku 2 rozhodnutia Rady, tak ako bolo zmenené článkom 1 tohto rozhodnutia.

V článku 2 sa stanovuje, že dočasná ochrana sa spravidla neposkytuje osobám, ktoré opustia Ukrajinu odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia a ktoré nemôžu národným orgánom preukázať, že majú povolenie ukrajinských orgánov na opustenie Ukrajiny v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami.

V článku 3 sa stanovuje dátum nadobudnutia účinnosti a uplatňovania tohto rozhodnutia.

²⁰ Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe, tzv. balík „CARE“ (CARE, CARE-plus a Fast-CARE).

Návrh

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 predlžuje do 4. marca 2028

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov¹, a najmä na jej článok 4 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Rada prijala 4. marca 2022 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2022/382², ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana.
- (2) V súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2001/55/ES sa dočasná ochrana pôvodne uplatňovala na prvotné obdobie jedného roka, a to do 4. marca 2023, a následne sa automaticky predĺžila o ďalší rok do 4. marca 2024.
- (3) Rada prijala 19. októbra 2023 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2023/2409³, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 do 4. marca 2025. Rada prijala 25. júna 2024 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2024/1836⁴, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 do 4. marca 2026. Rada prijala 15. júla 2025 vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2025/1460⁵, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 do 4. marca 2027.

¹ Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>.

² Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

³ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (Ú. v. EÚ L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

⁴ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/1836 z 25. júna 2024, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (Ú. v. EÚ L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

⁵ [Vykonávacie rozhodnutie Rady \(EÚ\) 2025/1460 z 15. júla 2025, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím \(EÚ\) 2022/382 \(Ú. v. EÚ L, 2025/1460, 24.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj\).](http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1460/oj)

- (4) V súvislosti s aktiváciou smernice 2001/55/ES sa členské štáty vo vyhlásení⁶ zo 4. marca 2022 jednomyselne dohodli, že nebudú uplatňovať článok 11 uvedenej smernice vo vzťahu k osobám požívajúcim dočasnú ochranu v danom členskom štáte v súlade s vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382, ktoré sa bez povolenia presunú do iného členského štátu, pokiaľ sa členské štáty dvojstranne nedohodnú inak.
- (5) Vzhľadom na to, že osoba môže požívať práva spojené s dočasnou ochranou len v jednom členskom štáte naraz, v snahe zaistiť, že tomu tak skutočne je a v snahe zabrániť viacnásobným registráciám o dočasnú ochranu by mali členské štáty žiadosti o povolenie na pobyt podané na základe článku 8 ods. 1 smernice 2001/55/ES zamietnuť, ak je zrejmé, že dotknutá osoba na tomto základe získala povolenie na pobyt už v inom členskom štáte, a preto požíva práva spojené s dočasnou ochranou vrátane sociálnej pomoci v ňom. Bolo by to v súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-753/23⁷, a najmä s jeho bodom 30.
- (6) Na účely zabezpečenia včasného situačného prehľadu na operačné účely, jednotnej správy a dohľadu nad vydávaním povolení na pobyt by členské štáty mali pravidelne nahrávať presné a včasné údaje na platformu na registráciu dočasnej ochrany vrátane číselných údajov o neaktívnych registráciách.
- (7) V súčasnosti požíva dočasnú ochranu v Únii približne 4,4 milióna vysídlených osôb z Ukrajiny. Celkový počet registrovaných osôb požívajúcich dočasnú ochranu zostal relatívne stabilný na úrovni približne 4,3 milióna, pričom možno pozorovať celkovo mierne stúpajúci trend a len málo osôb uviedlo, že sa natrvalo vracia na Ukrajinu. Situácia na Ukrajine neumožňuje, aby sa väčšina vysídlených osôb vrátila na Ukrajinu za bezpečných a stabilných podmienok. Podľa odhadov Medzinárodnej organizácie pre migráciu je k decembru 2025 na Ukrajine 3 712 000 vnútorne vysídlených osôb⁸. Tri štvrtiny (71 %) z nich je vysídlených už viac ako dva roky a 82 % viac ako rok. Podiel vnútorne vysídlených osôb, ktoré sú vysídlené už viac ako dva roky, bol najvyšší medzi vnútorne vysídlenými osobami, ktoré mali pobyt na západe krajiny. Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí odhaduje, že v roku 2026 bude na Ukrajine potrebovať naliehavú humanitárnu pomoc približne 10,8 milióna ľudí.
- (8) Okrem toho nemožno vylúčiť ďalšie príchody veľkého počtu osôb z dôvodu zložitých humanitárnych podmienok a ešte väčšej nestability a neistoty na Ukrajine v dôsledku ruskej útočnej vojny vrátane intenzívnejších opakovaných leteckých útokov na civilné obyvateľstvo v celej krajine. Riziko eskalácie pretrváva. Zároveň pretrváva riziko ohrozenia efektívneho fungovania vnútroštátnych azylových systémov, ak by v blízkom čase dočasná ochrana skončila a všetky osoby, ktoré ju požívajú, by požiadali o medzinárodnú ochranu súčasne.
- (9) Vzhľadom na to, že vysoký počet vysídlených osôb požívajúcich dočasnú ochranu v Únii sa pravdepodobne nezníži, kým bude vojna proti Ukrajine pokračovať, predĺženie dočasnej ochrany je potrebné na riešenie situácie osôb, ktoré v súčasnosti

⁶ Návrh VYKONÁVACIEHO ROZHODNUTIA RADY, ktorým sa stanovuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001, a zavádza sa dočasná ochrana – vyhlásenie členských štátov.

⁷ Rozsudok Súdneho dvora (desiata komora) z 27. februára 2025, A. N. proti Ministerstvu vnútra, vec C-753/23, ECLI:EU:C:2025:133.

⁸ *Ukraine Internal Displacement Report - Round 22 (January 2026)*. [Správa o vnútornom vysídľovaní na Ukrajine – 22. kolo (január 2026)].

požívajú dočasnú ochranu v Únii alebo budú takúto ochranu potrebovať od 5. marca 2027, pretože poskytuje okamžitú ochranu a prístup k harmonizovanému súboru práv a zároveň v situácii hromadného prílevu do Únie obmedzuje formality na minimum. Predĺženie dočasnej ochrany by zároveň pomohlo zabezpečiť, aby azylové systémy členských štátov neboli preťažené v dôsledku výrazného zvýšenia počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré by mohli podať osoby požívajúce dočasnú ochranu do 4. marca 2027, ak by sa dočasná ochrana dovtedy skončila, alebo osoby utekajúce pred vojnou na Ukrajine, ktoré prišli do Únie po uvedenom dátume a pred 4. marcom 2028.

- (10) Vzhľadom na to, že dôvody na dočasnú ochranu pretrvávajú, dočasná ochrana vzťahujúca sa na kategórie vysídlených osôb uvedené vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2022/382 by sa mala predĺžiť do 4. marca 2028.
- (11) Napriek potrebe predĺžiť dočasnú ochranu o ďalšie dočasné obdobie v dĺžke jedného roka je dôležité, aby sa v spoločnom prístupe Únie zohľadňovali meniace sa obranné potreby Ukrajiny.
- (12) Európska rada vo svojich záveroch opätovne potvrdila svoju nepretržitú, pevnú a neochvejnú podporu nezávislosti, suverenity a územnej celistvosti Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, ako aj záväzok Únie naďalej poskytovať komplexnú politickú, finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu Ukrajine a jej obyvateľom. Európska rada podporila komplexný, spravodlivý a trvalý mier na Ukrajine založený na zásadách Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva a podložený pevnými a dôveryhodnými bezpečnostnými zárukami pre Ukrajinu, pričom zdôraznila, že je kľúčové zabezpečiť, aby Ukrajina disponovala rozpočtovými a vojenskými prostriedkami na to, aby mohla naďalej uplatňovať svoje prirodzené právo na sebaobranu a čeliť ruskej agresii a odstrašovať ju.
- (13) V súlade so smernicou Rady 2001/55/ES predstavuje režim dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb postup výnimočného charakteru, ktorý sa môže vzťahovať na konkrétne skupiny osôb a ktorým sa zároveň môžu stanoviť objektívne kritériá na vylúčenie, a to pri plnom rešpektovaní záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného práva, práva Únie a základných práv. Konkrétne by sa osoba nemala prijať do dočasnej ochrany, ak jej ukrajinské orgány neumožňujú opustiť Ukrajinu z dôvodu splnenia si vojenských povinností.
- (14) Meniace sa vojenské potreby Ukrajiny v súvislosti s obranou proti nezákonnej útočnej vojne Ruska, a najmä branná povinnosť, ktorú Ukrajina legitímne stanovila vo svojom právnom poriadku, si vyžadujú plnú podporu Únie. V tejto súvislosti by členské štáty mali tieto potreby v plnej miere zohľadniť a zároveň poskytovať plnú podporu vysídleným osobám z Ukrajiny prostredníctvom dočasnej ochrany. Je preto nevyhnutné, aby Únia naďalej neuplatňovala dočasnú ochranu spôsobom, ktorý síce prináša prospech vysídleným osobám, ale môže negatívne ovplyvniť celkovú schopnosť Ukrajiny čo najlepšie sa brániť proti nezákonnej útočnej vojne Ruska a slobodne rozhodovať o organizácii svojich obranných síl.
- (15) Na tento účel, a bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie a základné práva, sa dočasná ochrana spravidla neposkytuje osobám, ktoré nemôžu národným orgánom preukázať, že majú povolenie od ukrajinských orgánov, ak sa to stanovuje v ukrajinskom práve, na opustenie Ukrajiny v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami. Vzhľadom na potrebu zohľadniť aktuálne obranné potreby, ako ich vymedzila Ukrajina, bez toho, aby to malo vplyv na situáciu osôb, na ktoré sa

dočasná ochrana už vzťahuje, by sa overovanie tejto požiadavky malo začať uplatňovať na osoby vysídlené z Ukrajiny odo dňa nasledujúceho po uverejnení tohto rozhodnutia v úradnom vestníku.

- (16) Právo na dočasnú ochranu je okamžité. Hoci na zabezpečenie riadnej správy a registrácie dotknutej osoby môže členský štát rozhodnúť o splnení určitých požiadaviek, ako je registračný formulár a predloženie dôkazov podľa rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382, jedným z cieľov dočasnej ochrany je zabezpečiť rýchly a jednoduchý proces tým, že sa formality zredukujú na minimum. Je preto dôležité, aby orgány členských štátov mohli rýchlo overiť, či má dotknutá osoba povolenie opustiť územie Ukrajiny v súlade so svojimi vojenskými povinnosťami. V tejto súvislosti by členské štáty mohli mať k dispozícii napríklad dokument, ktorý ukrajinské orgány poskytujú prostredníctvom špecializovanej aplikácie Reserv+, ktorú Ukrajina v súčasnosti vyvíja, a ktorý potvrdzuje takéto povolenie.
- (17) Rada prijala 16. septembra 2025 svoje odporúčanie⁹ týkajúce sa koordinovaného prístupu k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany vysídlených osôb z Ukrajiny. Toto predĺženie nemá vplyv na pokračovanie vo vykonávaní opatrení v ňom stanovených, ktoré by mali naďalej predstavovať prioritu. V tejto súvislosti by členské štáty mali koordinovaným spôsobom urýchliť prechod osôb požívajúcich dočasnú ochranu na iné právne postavenie, ako aj dobrovoľné návraty a reintegráciu, ak to situácia dovoľuje.
- (18) Týmto rozhodnutím sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie.
- (19) Rada opätovne potvrdzuje svoj záväzok poskytovať Ukrajine a jej ľudu podporu tak dlho, ako to bude potrebné, a opätovne vyjadruje svoju podporu komplexnému, spravodlivému a trvalému mieru založenému na zásadách Charty OSN a medzinárodného práva a v prípade udržateľného prímeria je Rada pripravená konať v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. b) smernice 2001/55/ES.
- (20) Írsko je viazané smernicou 2001/55/ES, a preto sa zúčastňuje na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.
- (21) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto vykonávacieho rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Dočasná ochrana poskytovaná osobám vysídleným z Ukrajiny uvedeným v článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382 a predĺžená vykonávacími rozhodnutiami (EÚ) 2023/2409, (EÚ) 2024/1836 a (EÚ) 2025/1460 sa predlžuje o ďalšie obdobie jedného roka do 4. marca 2028.

⁹ [Odporúčanie Rady zo 16. septembra 2025 týkajúce sa koordinovaného prístupu k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany vysídlených osôb z Ukrajiny \(Ú. v. EÚ C, C/2025/5129, 23.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5129/oj\).](http://data.europa.eu/eli/C/2025/5129/oj)

Článok 2

Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie a základné práva, dočasná ochrana v súlade s článkom 1 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2025/1460 alebo predĺžená v súlade s článkom 1 sa neposkytne osobám, ktoré nesplnili svoje vojenské povinnosti stanovené ukrajinským právom a z tohto dôvodu nemajú povolenie ukrajinských orgánov na opustenie Ukrajiny.

Tento článok sa nevzťahuje na osoby, ktoré už v deň nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia požívajú dočasnú ochranu.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 5. marca 2027 s výnimkou článku 2, ktorý sa uplatňuje odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*